

Pracovní list č. 1

Žako byl jako domácí společník chován již před 4 000 lety. Na některých egyptských hieroglyfech jsou zřetelně zobrazení krotcí papoušci. Také staří Řekové si ochočených papoušků velmi považovali a tento zvyk později přejali zámožní Římané. Ti papoušky drželi v umně zdobených klecích a cenili si jejich schopnosti mluvit. Žaka vlastnil i anglický král Jindřich VIII.

V současné době jsou ručně dokrmení žakové velmi vyhledávaní, neboť jsou to skvělí a přítulní domácí mazlíčci. Jelikož však mají nevyzpytatelnou povahu, nemusejí být vhodní k malým dětem. Žakové disponují velkou silou a svým mohutným zahnutým zobákem a drápy mohou způsobit zranění. Jsou to vysoce inteligentní ptáci, považovaní za nejlepší imitátory ze všech papoušků. Chovatelé často tvrdí, že vlastnit žaka je jako mít „pětileté dítě“. Naproti tomu žakové odchycení v divočině potřebují čas a trpělivost, aby se adaptovali, a při kontaktu s člověkem vrčí a koušou. Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy prodej odchycených papoušků zakázala.

Stejně jako všichni papoušci i žakové vyžadují od chovatele hodně času a pozornosti. Přes různorodost údajů se většina autorů shoduje, že pro duševní zdraví žaka je nutné, aby trávil tři hodiny denně mimo klec a majitel se mu alespoň 3/4 hodiny intenzivně věnoval. Žakové (zejména poddruhu kongo) jsou známí svou plachostí v přítomnosti cizích lidí. Pokud nejsou v pravidelném kontaktu s různými osobami, mají sklon upnout se na jediného člověka. Ačkoli přátelství s jinými ptáky stejného druhu nebývají obvyklá, žakům prospívá socializace s papoušky jiných druhů.

Kvůli své inteligenci žako vyžaduje spoustu hraček, aby se nenudil. Tři až pět hraček najednou obvykle stačí; přílišné množství může klec zahltit. Hračky by se často měly přemisťovat a obměňovat, aby se papoušek zabavil. Pro žaka trávícího většinu dne v kleci je vhodná klec o délce 1 m a šířce 60 cm. Výška není tolik důležitá, vyjma případů klecí s hracím stojanem v horní části. Pokud je taková klec vyšší než majitel, papoušek se může projevovat teritoriálně. Žako trávící většinu času na ptačím stromě a používající klec pouze k přespávání potřebuje klec pouze tak velkou, aby v ní mohl pohodlně roztáhnout křídla a nedotýkal se hlavou stropu a ocasem dna. Rozteč mříží by měla být asi 1,8–2,5 mm. Krotký žako by měl být držen v bezpečném prostředí a umístěn v rušné části domu, například obývacím pokoji, kde se může zaměstnávat pozorováním dění v rodině.

Žakové mívají speciální nároky na výživu a měli by být krmeni potravou bohatou na vápník a vitamín A, např. listovou zeleninou, brokolicí, mandlemi nebo trochou sýra. Obvykle se jim též podává pečlivě odměřené množství doplňků obsahujících vápník a vitamíny. Přemíra těchto látek ve stravě však může vést ke zdravotním obtížím. Žakům by se mělo přistihávat jen několik málo per z letek, protože jsou to těžcí ptáci. Přílišné zastřihnutí může způsobit, že pták spadne na zem a poraní se. Mladí ptáci s příliš zastřiženými letkami již nikdy nemusí znovuzískat plnou koordinaci a obratnost v letu. V zajetí se žako dožívá až 50 let i více.

Zdroj: Wikipedie. [online] [cit. 2012-04-10]. Dostupné na WWW:
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Papou%C5%A1ek_%C5%A1ed%C3%BD>

Otázky:

1. Čeho si lidé na žakovi vážili v minulosti?

- A. vzhledu
- B. schopnosti mluvit
- C. přítulnosti
- D. inteligence

2. Jak dlouhou dobu denně by se měl majitel věnovat žakovi?

- A. 45 minut denně
- B. 4/3 hodiny denně
- C. 2 hodiny
- D. 3 hodiny

3. Kde by měl být žako umístěn?

- A. v klidné části domu
- B. v rušné části domu
- C. ve sklepě
- D. v nebezpečném prostředí

4. Proč by žako neměl být překrmován vápníkem a vitamíny?

5. Která informace o žakovi tě zaujala?

<https://clanky.rvp.cz/clanek/k/z/14189/PRACOVNI-LIST-JAKO-INSPIRACE-PRO-ROZVOJ-CTENARSKE-GRAMOTNOSTI.html/>